

SZEMLÉLETVÁLTÁS A VÁSÁRLÁSBAN

Tanítsunk újrahasznosítani!

Ami nem kell, kidobom a kukába, elviszik, és már nem is gondolkodom rá – ez a hozzáállás jellemzett szinte mindenkit évtizedeken keresztül. Ma már senki nem teheti meg, hogy elfordítja a fejét, a szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás, a tudatosabb vásárlás a mindennapok része lett, és mindezt érdemes jól csinálni, mert mi mutatunk példát a jövő generációinak.

Az újrahasznosítás kérdése, a zöldebb gondolkodás bekerült a köztudatba, közbeszédbe, ma már nemcsak az elszánt környezetvédők beszélgetnek arról, ők mit tehetnek a bolygónkért, de téma a családok körében, az óvodákban és az iskolai órákon is. Erős trend lett a zero waste, vagyis a hulladékmentes életmód, magánemberek, kis cégek és nagyvállalatok próbálnak tenni azért, hogy minél kevesebb szemetet termeljenek. Nagy Réka, vagy ahogy jobban ismerik, Ökoanyu úgy gondolja, a jelenség igazán öröndetes, és nagyon fontos, hogy minderről beszéljünk, ugyanakkor érdemes figyelni arra, hogy a hirtelen tenni akarásban nehogy újra a fogyasztás csapdájába essünk, és például azonnal megvásároljunk mindent, ami a hul-

ladékmentes élethez kell, mert akkor megint ugyanott tartunk: fogyasztunk, fogyasztunk...

A JÓ PÉLDA RAGADÓS

– Az első és legfontosabb gondolat, hogy az újrahasznosítás már egy probléma megoldására irányul. A cél a hulladék elkerülése, csökkentése kellene legyen, minél tudatosabb vásárlással.

Magyarországon az egyik legfőbb probléma, hogy az újrahasznosításra szánt hulladéknak mindössze 6-7 százalékát lehet végül valóban hasznosítani. Sokan nem tudják, hogy kell rendesen szelektálni, nem mossuk ki a tejföldsdobozt, ételmaradékkal együtt dobjuk a kukába a konzervdobozt, és amikor a szemetünket átválogatják, amiket helytelenül gyűjtötünk, végül mind a kommunális szemétbe kerülnek. Hiába büszke magára valaki, hogy a szelektív kukába dobta a szemetét, ha azt nem a megfelelő módon tette, akkor nem megyünk vele semmire. Ez tanulható, tanítható – felnőttként sok helyen utánaolvashatunk, hogyan kell helyesen csinálni. Gyerekeknél is kiválóan átvihető az információ, ám nem annyira szavakkal, sokkal inkább a jó mintával, én ebben hiszek. Ha mi, szülők is nagyon ügyelünk arra, mi hogyan

7 egyszerű film, ami arra ösztönzi a gyereket, hogy óvja a környezetét. Nézze meg videós válogatásunkat a [nők.lapja.hu](http://nok.lapja.hu) oldalán!

kerüljön a szelektívbe, és a gyerekekkel együtt válogatjuk, mossuk ki, tapossuk össze, rakjuk a megfelelő kukába, akkor a kicsi is könnyen megtanulja, neki ez lesz a természetes. Ha már bekerült a hulladék a háztartásba, akkor érdemes odafigyelni, végiggondolni, mit teszünk vele. Mostanra szerintem ott tart a világ, hogy már senki sem teheti meg, hogy nem foglalkozik a környezetvédelemmel. A gyerek akkor fogja reflexszerűen összetaposni a műanyag palackot, és a megfelelő helyre dobni a papírszemetet, ha ezt látja, ebbe nő bele otthon. Magyarázhatjuk, taníthatjuk ezt külön is, de csak akkor hatékony a dolog, ha mindenhol benne van a rendszerben, ha így megy otthon, a nagyinál, az óvodában, iskolában. És a folyamat erősen hat több irányban is, jól példázza ezt egy ismerős család története. Ők szelektíven gyűjtenek otthon és az oviban is, ám a nagymama még nem volt erre fogékony. Amikor nála járt a család, megállt a kislány a konyha közepén a joghurtosdobozzal, amit szépen kimosott, és megkérdezte, hogy akkor ezt most hová dobja. Ilyenkor mit tehet a nagymama? Azóta ő is szelektíven gyűjt. Én a gyerekekben kétszáz százalékgig megbízom, nagyon lelkiismeretesek tudnak lenni. Nem kell őket rávenni, megtanítani, sokkal jobb, ha ebbe nőnek bele. Ha mi figyelünk, akkor számukra ez természetes, automatikus attitűd lesz. Jó, ha csatlakozik a nagyszülő, és ezt az elvet képviseli az iskola, de a szülő az origó, tőle indul minden.

MEGELŐZÉS

A szelektív hulladékgyűjtés, a felesleges tárgyak újrahasznosítása fontos, de még jobb lenne, ha megpróbálnánk kevesebb szemetet termelni, ezt nevezés tudatos vásárlásnak. Igaz ez a termékek csomagolására és az impulzív vásárlásra is, amikor első felindulásunkban megveszünk valamit, pedig nincs is rá szükségünk, legyen az egy felesleges bögre, póló, bizsu. A híres japán Kondo-módszer sikere is azt igazolja, hogy a kevesebb boldogabbá tesz. Marie Kondo „takarítóguru” bestsellerében elmagyarázza, melyik ruhát hogyan kell összehajtani és tárolni, miképp kell a konyhai eszközöket rendszerezni, de a lényeg egy sokkal egyszerűbb, pszichológusok és társadalomkutatók által is megerősített tényben rejlik: túl sok tárggyal vesszük körbe magunkat. Kondo szerint szisztematikusan haladva minden tárgyat a kezünkbe kell venni, és meg kell magunkat kérdezni, hogy az örömet sugároz-e. Ha igen, akkor tartsuk meg, ha nem, akkor szabaduljunk meg tőle. A több millió rajongó mellett számos szkeptikus újságíró, blogger is kipróbálta a módszert, és a kísérlet végén bevallották, valóban nem az évek alatt felhalmozódott holmik tesz az otthonossá a lakásukat, kellemessé az életüket. Kiderült, hogy az összegyűlt tárgyak, eszközök, ruhák harmadára, felére egyszerűen nincs szükség, nélkülük pedig élhetőbbé válnak a mindennapok.

Nagy Réka azt mondja, aki egy tudatosabb fogyasztói modellben nő fel, az egészen más kérdéseket tesz fel, nem hisz a reklámoknak, azonnal megkérdőjelezi, hogy miért lenne boldogabb attól a játéktól, miért az a legtokéletebb választás, miért ne működhet-

ne egy háztartás egy adott eszköz nélkül. Aki megszokta, hogy nem nejlonba pakol, az mindig tart magánál egy bevásárlótáskát, és kerül a felesleges csomagolást. Az egészen kicsi gyerekek is megértik, miért jobb azt a rizst megvenni, amelyiket papírban árulnak, a helyett, amelyiket nejlonba töltöttek.

MÁSKÉPP NÉZNI A SZEMÉTRE

Az üveges mézet azért vesszük meg, mert a mézet akarjuk elfogyasztani, de amikor az elfogyott, az üveg még nem válik szemétté. A legjobb, ha a méhésznek visszadjuk, és ő újra megtölti. Ugyanez igaz a tojásosdobozokra, tejesüvegre, ételtartó dobozokra: tehetjük a szelektív kukába is, de hosszú távon sokkal hatékonyabb, ha ezeket folyamatosan használatban tartjuk. Az elv kiválóan működik a ruhákkal is: a baráti társaságokban megrendezett cserebepartik, az egyre népszerűbb garázsvásárok, lakásbutikok azt mutatják, széles körben elfogadottá, sőt kifejezetten trendivé vált környezettudatosan állni a divathoz, ma már sokan büszkék rá, hogy használt, vagyis újrahasznosított ruhában járnak. Ha látja a gyerek, hogy az anyukák is cserélnek egymás között, akkor neki is természetes, hogy nem kell minden évszakváltáskor teljes ruhacserén átesni a konfekcióüzletben.

– Alapelvem, hogy mindent a lehető legtovább körforgásban tartsunk. Ami nekünk már nem kell, mert kinőtték a kicsik, azokat megkapják az ismerősök gyerekei, egy része az adományboltba kerül, ami pedig már semmire nem jó, az megy géprongynak. A lányom sokkal jobban megbecsüli, értékeli, amikor újat kap. A ruhák mellett a játékokat, könyveket is körforgásban tartjuk. Szólok a lányomnak is, hogy nézzen körül, mi az, amit már nem használ, melyik az a társasjáték, amivel már nem játszik, vagy amit annyira nem szeret, és azt is elvisszük egy baráti csereberére vagy az iskolába, és más örül neki. Barátnőm ötlete volt, hogy cseréljünk gyerekkönyveket, egy adag ide, egy adag oda, és egészen más világokra bukkanunk, mert sokszor mást veszünk meg. És persze járunk újrahasznosító-workshopokra is, lehet pólóból szatyrot készíteni, pillepalackból ékszer, bicikligumiból, molinóból táskát, az anyukám például rendszeresen varr a gyerekekkel együtt zokniból manót, aranyos kis lényeket. Ez nemcsak azért fontos, hogy az a két zokni vagy az a három palack ne kerüljön a szemétre, hanem azért, mert a gyerekek gondolkodása változik meg, és maga a foglalatosság jó. Ez más szemléletre nevel, érzékenyít, kinyitja a gyerek szemét arra, hogy mi a hulladék, és hogyan bánunk vele.

Sokk helyett

Nagy Réka arra figyelmeztet, hogy a környezetvédelem kapcsán kerüljük az ijesztgetést. Ne azzal vegyük rá a gyerekeket a szelektív hulladékgyűjtésre, hogy sokkoló képeket, videókat mutatunk nekik. Egy iskolának van elég szorongánivalója amúgy is, nem szerencsés rájuk terhelni a klimahelyzetet, a felhalmozódott műanyagok okozta fenyegetést. Beszéljünk ezekről a témákról, de ügyeljünk arra, mit és hogyan mondunk. A büntudatkeltés és a riogatás sokkal inkább lebénít, és nem cselekvésre sarkall. A pozitív kommunikáció, a példamutatás és játékoság egyértelműen eredményesebb.

Nagy Réka
Ökoanyu

Kiderült, hogy az összegyűlt tárgyak, eszközök, ruhák harmadára, felére egyszerűen nincs szükség, nélkülük pedig élhetőbbé válnak a mindennapok.

Jónap Rita